

Broj: 01,03,03/11-05-1-1921/16
Sarajevo, 5.10.2016.

**KOLEGIJU PREDSTAVNIČKOG DOMA PSBiH
KOLEGIJU DOMA NARODA PSBiH
KOLEGIJU SEKRETARIJATA PSBiH**

**Izvjestaj s 29. regionalnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Frankofonije
za regiju Evropa
Saint-Vincent, Vallée d'Aoste (Italija)
26.-30. septembar 2016.**

U Saint-Vincentu je od 26. do 30. septembra 2016. održano 29. regionalno zasjedanje Parlamentarne skupštine Frankofonije za regiju Evropa (u daljnjem tekstu: PSFE) u čijem radu je učestvovala i Delegacija Parlamentarne skupštine BiH.

Ovogodišnjem zasjedanju u Saint-Vincent prisustvovalo je oko 80 delegata iz 19 delegacija zemalja članica Parlamentarne skupštine Frankofonije. Zasjedanju je prisustvovala i članica Delegacije Parlamentarne skupštine BiH Mensura Beganović.

Nakon konferencije predsjednika sekcija, svečano je otvoreno zasjedanje Regionalne skupštine Frankofonije.

Jean-Paul Wahl, predsjednik Skupštine Frankofonije za regiju Evropa, otvarajući zasjedanje, naglasio značaj razvoja turizma kao privredne grane, pri čemu se posebno osvrnuo na faktor sigurnosti. Strah koji se u aktuelnom trenutku može prepoznati kao strah od drugog i drugačijeg je velika prepreka uspješnom ekonomskom razvoju. Zato je istakao potrebu da se jačaju zajednički naponi zemalja članica Frankofonije (u daljnjem tekstu: Frankofonija) na podsticanju ekonomskog razvoja tako što će raditi na prevladavanju ovih razlika i strahova.

U tom smislu naglasio je značajnu ulogu Frankofonskog parlamenta mladih.

Svi zemlje članice, pa i BiH kao država posmatrač, mogu u frankofonskoj porodici pronaći uzore za razvoj turizma kao privredne grane i uzore za pružanje šanse i uloge mladima u prevladavanju strahova, što je svima zajednički cilj.

Novi ekonomski model baziran je na zajedništvu, a to zagovara PSFE kao model za opstanak.

Važno je također naglasiti da je PSFE izrazila solidarnost sa žrtvama terorizma i prirodnih nepogoda.

Vallée d'Aoste je italijanska pokrajina čiji je privredni razvoj uveliko baziran na razvoju turizma. Zahvaljujući francuskom jeziku i velikoj autonomiji koju ta pokrajina uživa, te ostvarenoj

saradnji sa susjednim zemljama, Francuskom i Švicarskom, evidentan je brz ekonomski razvoj i povećane šanse za zapošljavanje.

U budućnosti je potrebno stvoriti pretpostavke za ravnomjieran ekonomski razvoj i povezivanje zapada sa istokom, kao i sjevera sa jugom.

Zemlje članice Frankofonije ne dijele samo zajednički, francuski jezik, već i znanje, kulturu i socijalnu svijest. Vallée d'Aoste je historijsko središte koje je kroz stoljeća bilo zanimljivo kulturno-historijsko područje.

Nicola Rosset, predsjednik Trgovinske komore Vallée d'Aoste, u svom izlaganju naveo je nekoliko značajnih karakteristika uspješnog razvoja ove pokrajine:

- ravnopravnost jezika (francuski i italijanski te engleski)
- razvoj poljoprivrede
- inovativnost u turističkoj ponudi
- porodično poduzetništvo (posebno je značajno za turizam)
- u 2016. godini je 6% stranih investitora otvorilo preduzeća u oblasti turizma, industrije i usluga i svi su s francuskog govornog područja
- projekti podsticaja su uglavnom fokusirani na saradnju Vallée d'Aoste s Francuskom, Italijom i Švicarskom
- međunarodna mreža je veoma bitna za regionalno povezivanje planinskih područja
- Frankofonski forum za poslovanje je najvažniji faktor saradnje zemalja članica Frankofonije sa zemljama izvan Evrope (posebno s Tunisom, Marokom i Kanadom)
- francuski jezik može olakšati poslovanje malim firmama da pristupe na međunarodno tržište

Turizam je vodeća grana privrede u ovoj pokrajini, a najveći broj turista dolazi iz Engleske i Francuske.

Turizam i gastronomija mogu biti poveznica za zajednički nastup prema drugim tržištima, te biti poticaj razvoju manje razvijenih područja zemalja Frankofonije.

Frankofonija je važan okvir za mlade jer su oni nosioci novih tehnologija i mogu pratiti brzi razvoj.

Svjetsko tržište je dinamično i kompleksno i teško je pratiti promjene ukoliko niste uvezani sa sličnim regijama. Značaj umrežavanja kod nastupa na globalnom tržištu daje veće šanse za uspjeh. Posebno treba istaći povezivanje sa zemljama sjeverne Afrike i istočne Evrope.

U debati je istaknuto da Vallée d'Aoste ima 13.000 preduzeća i sva su preko Trgovinske komore povezana i na raspolaganju za međunarodnu saradnju, ali i dalje treba raditi na promoviranju ovog područja kao skijaškog turističkog centra.

Potrebno je da se uspostavi sistem poslovnih vodiča kako bi potencijalni investitori bili sigurni da imaju na raspolaganju validne informacije o privrednim subjektima u nekoj regiji. Dobar primjer za to je pokrajina Piemonte u kojoj je komora zastupala italijanske firme u oblasti turizma na području Alpa.

Podsticaji porodičnim preduzećima kroz zajedničke projekte koji su realizirani u saradnji sa švicarskim komorama u kantonima u kojima se govori francuski jezik dali su značajne rezultate.

Zanimljivo je da mala porodična preduzeća nemaju poreske olakšice izuzev onih koja su utvrđena na lokalnom nivou a tiču se privrednih djelatnosti na područjima iznad 2.000 m nadmorske visine.

Naglašena je potreba većeg povezivanja univerziteta, naročito preko programa ERASMUS, i priznavanja akademskih diploma.

Stephan Lopez, ambasador Međunarodne organizacije Frankofonije (MOF) u Evropskoj uniji, naglasio je da je planirano da se u martu ili aprilu 2017. godine organiziraju dani frankofonije u Briselu i poziva da se podstaknu vodeći privrednici iz članica Frankofonije da se predstave i učestvuju u ovom događaju. Ukratko je predstavio historiju razvoja MOF-a koja se prije svega začela u Kanadi i Južnoj Americi pa se prenijela na Afriku, pa tek nakon toga u Evropu. Iako je prvobitna ideja bila saradnja u oblasti kulture i okupljanje oko zajedničkog jezika, danas je u fokusu ipak ekonomska saradnja.

Gosp. Lopez je istakao da su zemlje istočne Evrope jake članice EU, ali su u MOF-u posmatrači i pitanje je koliko mogu promovirati francuski jezik, stoga je ključ u ekonomiji koju MOF sve više stavlja u prvi plan, a to je ono što zanima političare.

Propast EU bila bi propast ekonomije, a ne institucija EU. Zato se mora imati na umu da su kultura, jezik i politika važne oblasti Frankofonije, ali je ipak zajednički cilj ekonomija.

Trenutno je pomoć MOF-a usmjerena na Afriku, ali se Evropa ne smije zanemariti.

Plan je stvoriti frankofonski forum iz kojeg svaka članica može imati neku korist, odnosno okupiti poslovne ljude iz zemalja članica Frankofonije.

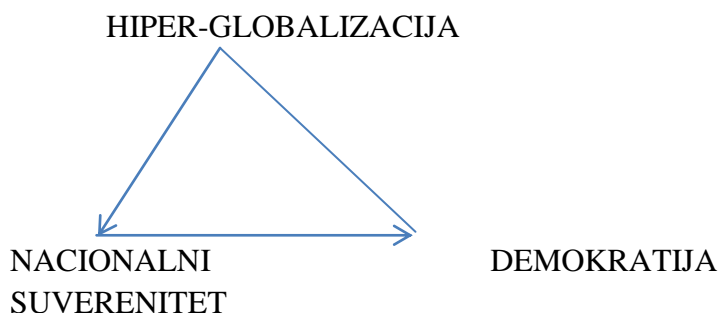
Steve Gentili, predsjednik Frankofonskog foruma za poslovanje, rekao je da taj forum okuplja poduzetnike iz preko 100 zemalja koji posluju na francuskom jeziku u različitim sektorima (transport, kultura, poljoprivreda, turizam). Istakao je da im je cilj što više povezati privrednike s frankofonskog područja sa šefovima država i vlada kako bi se što više jačale privredne aktivnosti i uzajamna povezanost. Upravo ovaj forum nastoji biti spona između vlada i privrednika.

Patrik Vesan, profesor na Univerzitetu Vallée d'Aoste, prezentirao je Strategiju ekonomskog razvoja zemalja članica Frankofonije u kojoj se posebno ističe potreba za bržim razvojem ljudskih potencijala, ne zanemarujući socijalnu komponentu ekonomskog razvoja. Strategija sadrži akcione planove, ali još uvijek nisu jasno definirani ciljevi i resursi potrebni za njihovo ostvarenje.

Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije sadrži dobre ideje, ali to nije dovoljno. Strategija ponekad podsjeća na promašaje kakav je Lisabonska strategija EU za razvoj do 2020. koja se e pokazala neuspješnom. Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije treba iz ovog primjera izvući pouku i postaviti jasne i provedive ciljeve i definirati potrebne resurse.

Profesor Vesan istakao je da za održivi rast nisu dovoljni samo frankofonija i frankofilija. Profesor je govorio i o trilemi globalizacije koju je predstavio trouglom:

TRILEMA GLOBALIZACIJE:

Ne mogu se uporedo razvijati sve tri ove komponente, jer ako se razvijaju dvije, treća mora otpasti.

Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije je u ovom trokutu postavila za cilj ekonomsku frankofoniju uz zadržavanje socijalne komponente u okviru razvoja.

Profesor Vesan je citirao riječi J. C. Junkera koji je 2016. izjavio da ne prihvata EU s nezaposlenim mladim ljudima koji će biti siromašniji od njihovih roditelja.

Način da se ovo ostvari je RTA - Bilans Aktivne Tranzicije koji će omogućiti mladim ljudima lakši prijelaz iz jednog tržišta rada u drugo i formiranje Fonda za prekvalifikaciju mladih za poslove koji su potrebni na tržištu rada.

Frankofonija mora pomoći da se ovo realizira jer bi se moglo dogoditi da EU ekonomski propadne.

Fabrizio Cassella, rektor Univerziteta Vallée d'Aoste, govorio je o ovom univerzitetu koji je osnovan 2000. godine, finansira ga pokrajina a ne Italija. Studij se izvodi i na francuskom jeziku, univerzitet ima 1.300 studenata, 50 redovnih profesora i 50 službenika. Studij obuhvata: turizam, političke nauke, socijalne nauke, ekonomiju, lingvistiku itd.

Preko projekata ERASMUS + i projekta Leonardo Da Vinči saraduju s univerzitetima iz Francuske i Švicarske, a veliku podršku za razvoj ovog univerziteta dobivaju upravo od MOF-a.

Predstavnici Frankofonskog parlamenta mladih predstavili su kako mladi vide ekonomski razvoj i istakli su da su fokusirani na lokalne realnosti više nego na neke ekonomske „gigante“.

Organizirali su forum o digitalnoj frankofoniji u kojem je učestvovalo oko 150 eksperata, ali bez parlamentaraca i predstavnika vlada, zbog ograničenih finansijskih sredstava.

Mladi su govorili i o tome kako je Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije inicijalni dokument, odgovornost je na 80 zemalja članica da se ona usvoji i provodi. Međutim, ispostavilo se da su različiti stavovi i prioriteti pojedinih zemalja, pa čak i u istoj delegaciji neke članice.

Massimo Leveque, ekonomski ekspert, prezentirao je Strategiju regionalnog ekonomskog razvoja. U ovoj strategiji se, između ostalog, navodi sljedeće:

- fokusirana je na korištenje regionalnih resursa
- inovativnost je značajna komponenta razvoja
- postavljeni su realni ciljevi razvoja i povećanja BDP-a

- iskoristiti maksimalno resurse za ostvarenje povezanosti na globalnom nivou

Nakraju izlaganja, gospodin Leveque zaključio je da treba:

- humanizirati propise, poreske politike i prevazići tradicionalne razlike lokalnih zajednica
- imati obrazovanje primjereno potrebama tranzicije i mobilnosti radne snage
- iskoristiti lokalne resurse: prirodne, kulturne, historijske
- iskoristiti sinergiju i integraciju industrije po vertikali
- iskoristiti sličnosti za integraciju po horizontali
- da Frankofonija ponudi mladima veće šanse za zapošljavanje u okviru Strategije ekonomskog razvoja, a posebno u sektoru turizma, proizvodnje i usluga
- maksimalno iskoristiti mogućnosti interneta
- staviti kompetencije eksperata u funkciju ekonomskog razvoja
- pojačati saradnju unutar Frankofonije na polju kulture, edukacije itd.

Dian Petkov, poduzetnik iz Bugarske, iznio je svoje bogato iskustvo iz poslovnog sektora i naglasio neophodnost da se dinamizira ekonomija u frankofonskom području. Govorio je i o tome kako Francuska ima deficit u razmjeni s nekim članicama Frankofonije (Italija, Poljska), a suficit s Grčkom. Francuska izvozi sirovine, a uvozi gotove proizvode pa tako gubi na izvozu, npr. čelika ili na poštanskim uslugama u poslovanju sa zemljama istočne Evrope. To se dešava, između ostalog, i jer Francuska ne pridaje dovoljno značaja poslovnim ljudima, obično ih ne poziva na konferencije na kojima se vode rasprave o ekonomskom razvoju i jer ne obraća dovoljno pažnje na razliku između poduzetnika „iz potrebe“ i onih kojima je to struka. Gosp. Petkov smatra da razvijati Francusku ne znači nužno i razvijati cijelu Frankofoniju, jer ima potencijala i u drugim članicama. Također, on smatra da se saradnja između članica Frankofonije dešava sama od sebe i da to nije ni potrebno posebno navoditi u rezoluciji pripremljenoj za usvajanje. Gosp. Petkov smatra da je potrebno učiniti dostupnim pouzdane podatke o solventnosti i poslovnom statusu poduzetnika i kompanija na frankofonskom području.

Gosp. Yagambaram Soobramanien, predstavnik Commonwealtha, prezentirao je članovima PSFE osnovne podatke o ovoj organizaciji (53 članice, 2,2 milijarde stanovnika itd.) kao i osnovne aktivnosti na kojima su angažirani, kao što je npr. pomoć mladima i ženama da uđu u vlast. Istakao je da je izrađena agenda ekonomskog razvoja Commonwealtha koja u fokusu ima male i ranjive ekonomije, tim prije što te ekonomije, zbog klimatskih promjena, plaćaju ceh zbog zagađenja koje generiraju razvijene i ekonomski jake zemlje. Frankofonija i Commonwealth sarađuju na aktiviranju fondova za pomoć malim ekonomijama (Climate Finance Hub). Commonwealth je angažirao eksperte da ministarstvima trgovine pomažu u rješavanju problema ekonomskog razvoja. Commonwealth ima 31 članicu iz kategorije malih ekonomija kojima se pruža pomoć u ekonomskom razvoju, kao i rješavanju socijalnih i klimatskih problema. U toku 2017. godine će na Malti biti otvoren Centar za pomoć državama Commonwealtha. Oni, također, podržavaju okvirnu politiku pravedne finansijske pomoći državama dužnicima kako bi se uveo socijalno osjetljiv mehanizam otpisa dijela duga, pogotovo ako je zemlja pretpjela štete zbog klimatskih promjena.

Finansiranjem razvoja Commonwealtha pomaže i mobilizira nove izvore za razvoj malih zemalja (kao što je pomoć iz dijaspore koja je izuzetno značajna u tim zemljama).

Neophodna je veća i dublja saradnja Frankofonije i Commonwealtha, a posebno na ekonomskom razvoju zbog činjenice da je od ukupno 111 zemalja članica ove dvije grupacije 80 nerazvijenih ekonomija. Važno je istaći da postoji velika sličnost u problemima koji se tiču ekonomskog razvoja, uticaja klimatskih promjena, saradnje sa zemljama G20, pa prema tome postoji ogroman potencijal za saradnju i sinergijski pristup rješavanju problema.

Potrebno je usmjeriti aktivnosti na izradu analiza uticaja cijene goriva i energenata na razvoj globalnih kretanja u svijetu, te vrlo ozbiljno razmotriti moguće utjecaje *Brexita*, na razvoj nacionalnih i globalne ekonomije.

Sekretarijat Commonwealtha zalaže se za razvoj malih preduzeća i e-trgovinu, te predlaže da se s tim ciljem ostvari značajnija saradnja sa zemljama članicama Frankofonije.

U debati su članovi PSFE-a naglasili sljedeće:

- EU pomaže razvoj malih i srednjih preduzeća u skladu s pravilima i to se svodi na finansijsku pomoć. Međutim, potrebni su i drugi vidovi pomoći i olakšica (npr. olakšati sistema javnih nabavki)
- Commonwealth nije u svojim istraživanjima obuhvatio SAD, već Kanadu, radit će se istraživanje i za SAD, što je važno s obzirom na to da neke članice Commonwealtha imaju bilateralne sporazume o saradnji sa SAD-om
- Nameće se pitanje da li francuski jezik može biti više zastupljen u međunarodnoj razmjeni, jer je engleski preuzeo primat.

Usvojen je prijedlog da se PSFE oglasi u vezi sa situacijom u Demokratskoj Republici Kongo u kojoj je politička situacija kritična i dešavaju se neredi, te će u tom smislu biti upućeno pismo u kojem PSFE izražava zabrinutost.

Članovi PSFE su na kraju zasjedanja raspravljali o deklaraciji vezanoj za ekonomsku frankofoniju, koja je i usvojena te se prilaže ovom izvještaju.

Važno je napomenuti da je predsjednik PSFE Jean-Paul Wahl najavio posjetu Bosni i Hercegovini i PSBiH prilikom koje bi se, između ostalog, razgovaralo i o prijedlogu da Bosna i Hercegovina organizira sjednicu predsjednika delegacija.

Izvještaj pripremio:

Adnan Bešić

Sektor za međunarodne odnose i protokol PSBiH

Dostaviti:

- naslovu
- članovima Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Frankofonije
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol